

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет механіки, енергетики та інформаційних технологій
Кафедра агроінженерії та технічного сервісу машин
ім. проф. О.Семковича

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми
«Агроінженерія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:
к.т.н., доцент

_____ Руслан БАРАБАШ

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи геоінформаційних системи в АПК»
освітньо-професійна програма «Агроінженерія»
спеціальність 208 «Агроінженерія»
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

ВИКЛАДАЧ

БЕРЕЗОВЕЦЬКА ОКСАНА ГЕОРГІЇВНА

Електронна пошта: *shtoykoog@gmail.com*
https://scholar.google.com.ua
Профіль у *Google Scholar* */citations?user=Mxx_Mj4AAAAAJ&hl=uk*
ORCID ID: 0000-0002-8377-6140
Scopus Author ID:
Researcher ID:
Телефон +380671961533 (viber)

В.о. доцента кафедри агроінженерії та технічного сервісу машин ім. проф. О.Семковича Львівського національного університету природокористування, доктор філософії. Викладач з 20-річним досвідом, авторка та співавторка понад 30 наукових статей, 10 навчально-методичних розробок, 4 патентів на корисні моделі та винаходи.

Читає курси: *Система "Машина-поле", Аналіз та управління технологічними системами, Оптимізація технологічних процесів в машинобудуванні, Основи агроінженерії та патентознавство, Геоінформаційні системи.*

Сфера наукових інтересів: *обґрунтування параметрів ротаційної вакуумної помпи для доїльних установок.*

Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність: 208 «Агроінженерія»

Освітньо-професійна програма «Агроінженерія»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Кількість кредитів – 4

Рік підготовки, семестр – 3 рік, 6 семестр

Компонент освітньої програми: *вибіркова*

Мова викладання: *українська*

Опис дисципліни

Геоінформаційні системи мають надзвичайно широкий спектр застосування: GPS-навігація, контроль, системи відслідковування, інженерне вишукування та проектування, агроінженерія і планування тощо. ГІС є інструментом міждисциплінарних проектів, пов'язаних з глобальними, регіональними та локальними проблемами охорони і раціонального використання природних ресурсів (моніторинг, відслідковування, моделювання, прогнозування). Методологічною основою технології є просторово-часове інформаційне моделювання (математичні, картографічні моделі); теорія і методологія організації баз даних, методи машинної графіки та обробки зображень. Тому для досягнення мети викладання необхідно донести до студентів основні поняття про: функціональне призначення та структуру геоінформаційних систем, джерела та типи даних, методи інтегрованого опрацювання даних різного типу та форматів, методи структуризації та формалізації опису даних для представлення їх у пам'яті комп'ютера, програмне та апаратне забезпечення ГІС-систем; сфери застосування ГІС-технологій.

Вивчення дисципліни «Геоінформаційні системи» в агроінженерії базується на знаннях інженерної графіки, комп'ютерної графіки, інформатики, теорії ймовірності та математичної статистики, математики..

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Геоінформаційні системи» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів:

Пререквізити курсу: Фізика, Хімія, Технології в-ва продукції тваринництва, Технології, машини та обладнання первинної обробки і зберігання с.-г продукції, Трактори і автомобілі, Сільськогосподарські машини, Машиновикористання в рослинництві.

Постреквізити курсу: Основи інженерного менеджменту та УП, Основи точного землеробства,

Навчальна дисципліна «Геоінформаційні системи» разом з іншими навчальними дисциплінами забезпечує формування фахових компетентностей в рамках спеціальності. Отже, програмні результати, а саме компетентності, знання, уміння зазначаються згідно матриці відповідності, наданій в освітній програмі «Агроінженерія».

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Предметом вивчення освітньої компоненти «Геоінформаційні системи» є теоретичні, методичні та практичні аспекти передбачені освітньо-кваліфікаційною

характеристикою, технологічними умовами і нормами, встановленими у агроінженерії.

Метою навчальної дисципліни є: покращення навичок роботи на персональному комп'ютері; вивчення та засвоєння на практиці основних принципів створення баз даних, а також їх обслуговування; засвоєння математичних способів обробки інформації та використання при цьому комп'ютерної техніки; вивчення методів візуалізації інформації

Основними завданнями освітньої компоненти є набуття студентом наступних компетентностей:

Інтегральна

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва і у процесі навчання, що передбачає застосування визначених теорій відповідної науки, певних знань, умінь, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні

Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Вивчення курсу забезпечує такі програмні результати навчання: Розв'язувати складні інженерно-технічні задачі, пов'язані з функціонуванням сільськогосподарської техніки та технологічними процесами виробництва, зберігання, обробки та транспортування сільськогосподарської продукції.

Вибирати машини і обладнання та режими їх роботи у механізованих технологічних процесах рослинництва, тваринництва, первинної обробки сільськогосподарської продукції. Проектувати технологічні процеси та обґрунтовувати комплекси машин для механізованого виробництва сільськогосподарської продукції. Розробляти операційні карти для виконання механізованих технологічних процесів.

Структура курсу

Години аудиторних занять (лек./ практи.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/4	Лекція 1. Поняття про геоінформаційні системи..	Знати предмет та завдання курсу. Історія ГІС. Визначення геоінформаційної системи. Класифікація сучасних ГІС	Питання, практична робота
2/4	Лекція 2. Основні компоненти ГІС	Знати функціональні компоненти інформаційних систем (ІС). Узагальнена структура ГІС і схема її побудови. Базові компоненти ГІС. Географічні й атрибутивні дані. Склад ГІС.	Питання, практична робота
2/4	Лекція 3. Структури і моделі даних	Знати про способи введення даних.	Питання, практична робота
2/4	Лекція 4. Технології введення даних	Знати моделі візуального відображення. Перетворення вихідних даних. Введення даних дистанційного зондування.	Питання, практична робота
2/4	Лекція 5. Аналіз просторових даних	Знати, які завдання просторового аналізу. Основні функції просторового аналізу даних. Аналіз просторового розподілу об'єктів.	Питання, практична робота

2/4	Лекція 6. Моделювання поверхонь	Знати поверхні і цифрові моделі. Джерела даних для формування цифрових моделей рельєфу (ЦМР). Інтерполяції.	Питання, практична робота
2/4	Лекція 7. Технологія побудови цифрових моделей рельєфу.	Знати основні процеси. Вимоги до точності виконання процесів. Використання ЦМР	Питання, практична робота
2/4	Лекція 8. Методи та засоби візуалізації	Знати про електронні карти і атласи. Картографічні способи відображення результатів аналізу даних. Тривимірна візуалізація.	Питання, практична робота

Навчальний контент

Формування програмних компетентностей

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ФК6. Здатність вибирати і використовувати механізовані технології, в тому числі в системі точного землеробства; проектувати та управляти технологічними процесами й системами виробництва, первинної обробки, зберігання, транспортування та забезпечення якості сільськогосподарської продукції відповідно до конкретних умов аграрного виробництва.
ФК8. Здатність до використання технічних засобів автоматизації і систем автоматизації технологічних процесів в аграрному виробництві.
ПРО7. Розв'язувати складні інженерно-технічні задачі, пов'язані з функціонуванням сільськогосподарської техніки та технологічними процесами виробництва, зберігання, обробки та транспортування сільськогосподарської продукції.
ПРО12. Вибирати машини і обладнання та режими їх роботи у механізованих технологічних процесах рослинництва, тваринництва, первинної обробки сільськогосподарської продукції. Проектувати технологічні процеси та обґрунтовувати комплекси машин для механізованого виробництва сільськогосподарської продукції. Розробляти операційні карти для виконання механізованих технологічних процесів.

ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

Базова

1. Світличний О.О., Плотницький С.В. Основи геоінформатики: навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 295 с.
2. Самойленко В.М. Географічні інформаційні системи та технології: Підручник. К.: Ніка-Центр, 2010. 448 с.
3. Шипулін В.Д. Основні принципи геоінформаційних систем: навч. посібник. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2010. 313 с.
4. Шпортюк Г.А., С.Г. Карпенко, В.В. Попов, Ю.А. Тарновський Інформаційні системи і технології: Навч. Посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: МАУП, 2004. 192 с.

Додаткова література

1. Андрейчук Ю.М., Іванов Є.А., Книш І.Б. Геоінформаційні технології в управлінні відходами вугільної промисловості. *Геоінформаційні технології у територіальному управлінні : матеріали III міжнар. наук.- практ. конф. 14–16 верес. 2016 р. Одеса : ОРІДУНАДУ, 2016. С.6–9.*

2. Бревус С.М., Паламарчук Л.Б. Використання ГІС як освітнього інструменту в київській Малій академії наук. *Вісник геодезії та картографії, 2014, № 4 (91). С.45–47.*

3. Пономаренко В.С., Мінухін С.В., Кавун С.В. Методи та моделі розроблення комп'ютерних систем і мереж. Монографія. Х.: Вид. ХНЕУ, 2008. 316 с.

Інформаційні ресурси

1. Посібник з Autodesk Civil 2008 Web-сайт Autodesk. – Режим доступу : www.autodesk.com.

2. Web-сайт корпорації MapInfo. – Режим доступу: <http://www.mapinfo.com/>

3. Wikipedia [Electronic resource]. – Access mode : <http://ua.wikipedia.org>